

САНА ОЛОХ

Ис сүрэхтэн эбэрдэлээһин

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Табаарыстар Л. И. Брежнев уонна Я. Кадар «Салют-6»—«Союз-35»—«Союз-36» орбитальной научнай-чинчийэр комплекс поруоттар икки ардыларынаабы экипажыгар космонавтарга Поповка, Рюминка, Кубасовка уонна Фаркаш Эбэрдэ ылттылар. Оһо, чуоллаһ, этиллэр:

Х а һ ы а т
1931 сыл алтынны
ыттан тахсар

№ 66 (5422)

1980 сыл. Ыам ыйын 31 күнэ
СУБУОТА

Сыаната
2 харчы

Райсовет исполкомугар

СИЭРЭ СУОХ ЫНЬКТЫНЫЫ

Общественнай сүөһү кыстыгы түмүктүүр, сайынгы мөччирэнгэ тахсагы бөлэмнэннин ситэрэр ыйга тэрийэр үлэ мөлтөтүлүбүтүн, эппиэттэс наһаатыллыбытын охсустугар оройуон совхозтарыгар сүөһү маас-сабайдык быһа түһүүтэ, өлүүтө-сүтүүтэ, үүт-ас биллэрдик аччааһына таһарылыһна.

Михайлов Н. Г. суһал, эрчимнээх дьаһаллары ылбатах, оттон биригэдиэр Дьалыковскай Н. Н. дьаһаларын, конгуроолуурун оһугар бөйөгө арыллыы, үлэ дьиксилиниэттик куруубайдык кэһэ сылдыһыт.

Итиннэхэ маарынныыр бөдөгө итэҥэстөр Карл Маркс аатынан совхоз Одьулууннаабы отделе-ниетигэр эмиз бааллар. Төһүргэстэх ферматыгар ыһаһар ыһахтар 10 бырыһыаннара сүһпүттэрэ биһир нэдиэлэ буолбут. Оттон Куладымада 20-чэ ыйга сааһаҕа эмиз да коммут.

Хатылы Лахалдыгыгар баһыянныа итиннэ куһаһан: 30 ыһах ыһамакка аһаһас холлоһон аһыһтар коммутара-сүһпүттэрэ биһир ый буолбут.

Дьэ ити кэһиттэн кыстык саамай быһаарыллаах, бүтөһик ыйыгар сүөһү үчүгэйдик көрүү-хараһыы, үүтү ыһыһыны үрдэттик туһунан киһи тугу этизэһи? Барыта таһаһары барыы. Хас нэдиэлэ аһсын үүтү ыһыы уонна государтыба туттарыы наһааһына. Күн аһсын бөдөн сүөһү уонна саһа төрүүх дьүдүйүһүгэ - холлуута, туһата суох охтуута.

Народнай депутаттар оройуоннаабы Советтары исполкома, кыстыгы туораһынга оройуон совхозтарыгар таһаарылыбыт бөдөгө итэҥэстөр тустарынан боппуруоһу дьүүллэһан баран, сүөһү-нү, ордук төрүүбү көрүү-мү-хараһыһыны тосту туһеаралларыгар, үүтү ыһыһыны уонна содотуопкалаһыны үрдэтэр суһал дьаһаллары ылалларыгар, сайыһыма тахсаһыны төлөрү бөлэмнээх көрсөн төрөһиннээхтик ыһталларыгар совхозтар директордарын эбээһинистэтэллэтэ.

Исполком бу боппу-руоска ыһыһыт быһаарыһыһыгар сүөһү-нү сайыһыны мөччирэнгэ төрөһиннээхтик таһаарыы, сүөһү турутун уонна бөдөдүүкүһүнү биһириттин иһин туһааннаах салаһааччылар, специа-листар, бөстүүктар уонна ыһыһыксыһтар эппиэттэһерин үрдэттик дьаһаллара бэһитэһинилэр.

Оройуон баһыналарыгар

МЭБЭЙДЭТИЛЭР **ОБУРУОТЧУТТАРГА**

«Чурапчы» совхоза Сылаһаһаһы отделеһиеттик механизатордара, нэдиэлэ бастакы күһнэригэр көктөөхтүк үлэлэһэн, Мурун Тыһаһыһа уонна Нандыһи баһыһналарыгар 343 гектар сири хоруттулар, 236 гектарга луэтиһиһи ыһтылар. Кэһиһтэр манна эмизин оройуонга бастакынан туһаһиһтэрэ уонна иһлэрэ күһнэһи ардах иһиннэ 200 гектарга ыһтылар. Кэһиһи иһки күһнэ ардах кэһиһтэн үлэ кыһаһан тахсаһата.

Кэһиһтэр манна эмизин оройуонга бастакынан туһаһиһтэрэ уонна иһлэрэ күһнэһи ардах иһиннэ 200 гектарга ыһтылар. Кэһиһи иһки күһнэ ардах кэһиһтэн үлэ кыһаһан тахсаһата.

САБЛААН ЭРЭЛЭР
Егор Григорьевич Родионов салаһар Хоптоһо отделеһиеттик механизатордара Уолан Чараны баһыһналары барыһары харугай Мыраан баһыһналарыгар кэһиһтилэр.
Эриһиктэр барыта 167 гектар харуттулар, 297 гектарга сиһи саһтардылар.

Хонуу үлэлэригэр совхозка 13 трактор, 49 киһи турда.
Е. АЛЕКСАНДРОВА.

П. ОКОНЕШНИКОВ.

ОРБИТАЛЬНАЙ КОМПЛЕКС БОРТУГАР

1980 сыл ыһаһ ыйын 27 күнүгөр Москва биһирэмнэн 22 час 56 мунуһтэ «Союз-36» космическай хараһыт «Салют-6»—«Союз-35» орбитальной комплексы кыһары тиксийһнэриһиннэ, Хараһыт коман-дира Валерий Кубасов уонна чинчийэччи...

«Салют-6» — «Союз-35»—«Союз-36» салаһтар научнай-чинчийэр комплекс бортугар поруоттар иһки ардыларыһаһы экипаж: космонавтар Попов, Рюмин, Кубасов уонна Фаркаһ үлэһтилэр.

Поруоттар иһки ардыларыһаһы экипаж Венгрия Народнай Республикаһын учаһидарыһан ырыһыһан оһоһуһллубут научнай программата сөттө күһтэ суоттар.

Сир чуһаһыһаһы космическай куйаһарга

ССКП обкомугар, Саха АССР Министрдэрин Советыгар

Үнүү хомууругар уонна кыстыкка бэлэмнэһигэ — үрдүк тэрээһини!

ССКП обкома уонна Саха АССР Министрдэрин Советэ ССКП РК уонна ССРС Министрдэрин Советын 1980 сыллаах мус устар 10 күһүнэһи «1980 сыһа үнүү хомуурун, тыһа хаһаһыһыһатын бөдөдүүктары содотуопкалаһыны хааччыһы уонна 1980—1981 сыһардаах сүөһү кыстыгы ситиһиннээхтик ыһтыы эбэһи дьаһаллары туһунан сураахтары олоһхо кыһлэри соруктары туһунан бөһпүруоһу көрдүлэр.

БУ БОППУРОСКА ыһыһылыһыт уураахха Тыһа хаһаһыһыһатын министрствота, ССКП райкомнара уонна горкомнара, райгорисполкомнара, тыһа хаһаһыһыһатын министрствота уонна киһи министрствэһи органнара ити итэҥэстэрэ эһилэһи, совхозтар хомууру техникаһын кэһиһтэр хааччыһыһаахтык бэлэмниһиллэригэр сөһтөөх иһаһиһи туруорбаһтарын туһуһуһлубаһты ыһыһыһан ваһтылар.

ССКП обкома уонна Саха АССР Министрдэрин Советэ ордук чорботон сүөһү кыстыгар бөлэмнэһи үлэлэр хойутаһыһталар биһиртуулаах практикаһа ыһтыһан сыһа хаһыһанаһын, ол сүөһү туһата суох өлүүтүн уонна күһү-кыһын үүт тосту ту-

һуутун сүрүн биһичинээтэ буолары бэһитэһиһилэр.

ҮНҮҮ хомуурун, тыһа хаһаһыһыһатын бөдөдүүктарын содотуопкалаһыны кэһиһтэр, үрдүк хааччыһыһаахтык ыһтар итиһинэ сүөһү кыстыгы ситиһиннээхтик тэрийэр туһугар ССКП обкома уонна Саха АССР Министрдэрин Советэ ССКП райкомнарын уонна горкомнарын, райгорисполкомнарын, Тыһа хаһаһыһыһатын, Мелiorация уонна уу хаһаһыһыһатын министрстволарын, Саха АССР Госкомсельхостехникатын, совхозтар уонна содотуопкалаһыр төһиттэлэр салаһааччыларын 1980 сыһа үнүү хомууругар уонна тыһа хаһаһыһыһатын бөдөдүүктарын содотуопкалаһыһына сөһтөөх кэһиһтэр бэлэмнэһини, ону сэһгэ 1980—1981 сыһардаах сүөһү кыстыгы ситиһиннээхтик ыһтыыны хааччыһаһалларыгар эбээһинистэһилэр.

Ол туһуттан: — үнүү хомууругар тыһа сирин уонна совхоз-тар байаларын ресурс-лары итиһинэ техника-лары мунуһтуурдук туһаһыһы ситэрэн кэһиһтэр үрдүк таһаарыһаахтык үлэһиллэри хааччыһарга; — бурдук комбайна-рыһа, быһар жаткалары, оту хомууру комбай-нары уонна хомууру аһыһа техникаһын, ону сэһгэ транспортнай сред-стволары өрөмүөннэһиһи төһиттин күһүрдүүтэ чоһон дьаһаллары ыһыһыһан олоһтоһон, ити ыһыһыһыт техникаһы, киһини өрөмүөннэһиһи хааччыһыһаһыгар ураһы бол-боһтону ууран туһан, тыһа хаһаһыһыһатын культураларын үнүүтүн хомууру саһаһыһан итиһинэ иһки наһаалттон хойутаһыһыһа эрэ бэһи-һиннэһиһэ. Ол туһуттан, совхозтар уонна Госком-сельхостехника предпроб-тиелары өрөмүөннэтэр мастарыһка аһаһары ыһаһталарын, кэһиһлэри иһки эмезаһан үлэлэһи-ни тэриһиһи туһан, төлө-ру туһаныһыһы хааччы-һарга. Наһа буоһар ту-һа (Үтүүтүн 2-с стр. көр).

ҮҮНҮҮ ХОМУУРУГАР УОННА КЫСТЫККА БЭЛЭМНЭНИИГЭ — ҮРДҮК ТЭРЭЭНИИ

(Бүтүтэ. Ички 1 сүрү.)
Бэлтэтигэр өрөмүөнүкүүр үлэлэргэ промышленный предприятиедеар рабочайлары тарларга;

— үүмүү хомуурун сөдөлгөһүлүгэр Госкомсельхозтехника терилтэлэригэр уонна совхозтарга уездар, агрегаттар уонна саппас чаастар солбуллар фонддарын наада буолар аксаанынан тэрийэргэ, техническэй көрүү-истини стационарнай уонна көбө сылдыр средстволарын бэлэмнэргэ, диспетчерскай сөдөөс араллээхтүн үлэлэрини хааччыларга;

— хас бирдии хаһаайыстыбара төрүөтү ыдыыты уонна тыһынаах истини мунууурун үрдэттигэ туһаайылыгыт комплекснай дьаһаллары ырытан өгөрөн олохтуурга;

— фермалары уунан, электросмергиланан уонна өттүгүн бастаада суох хааччылыгыт, сүөһү айылытын биэрини уонна ноһуому ыраастаанын механизациялыгыт, трансформаторнай подстанциялар уонна атында объекттар саахала суох үлэлээһиннэри бэлэмнэргэ ураты болзомтону уурарга;

— кыстыкка хааларылар сүөһүнү бүтүнүттү ветеринарнай чинчийини уонна сүөһүнү ырытыттан итисинэ туһата суох өлүүттөн сэрэтэр ветеринарнай-профилактическэй дьаһаллар комплекстарын ыытылына 1980 сыллаах алтынны 15 күнүгэр дээрнэ бүтүрүгэ;

— фермалары сүөһү интэр кадрларынан хааччылыгыт, киниктер үлэлэрин уонна олохторун усулуобуйатын тупсарытыгыт, квалификацияларын үрдэттигэ ураты болзомтону уурарга.

СССР районнара уонна горкомнара, народнай депутаттар олохтоох Советтарын исполкомнара, профсоюзнай, комсомольскай органныр 1980 сыллаах үүмүү хомуурун өгөрөн таһаарылытын ситиһэр ички социалисти-

ческай куоталаһыкларын кээһиник тэнтитини хааччыларга;

— үүмүү хомуурун уонна тыа хаһаайыстыбатын бордодукталарын содоуопкаалаһыны ыытык кэмнэргэ хаһаайыстыбаларга общественнай айылыгы, культурнай-бытовой уонна медицинскэй хааччылыгыны сөптөөхтүн тэрийини хааччыларга;

— хас бирдии хаһаайыстыбара төрүөтү ыдыыты уонна тыһынаах истини мунууурун үрдэттигэ туһаайылыгыт комплекснай дьаһаллары ырытан өгөрөн олохтуурга;

— фермалары уунан, электросмергиланан уонна өттүгүн бастаада суох хааччылыгыт, сүөһү айылытын биэрини уонна ноһуому ыраастаанын механизациялыгыт, трансформаторнай подстанциялар уонна атында объекттар саахала суох үлэлээһиннэри бэлэмнэргэ ураты болзомтону уурарга;

— кыстыкка хааларылар сүөһүнү бүтүнүттү ветеринарнай чинчийини уонна сүөһүнү ырытыттан итисинэ туһата суох өлүүттөн сэрэтэр ветеринарнай-профилактическэй дьаһаллар комплекстарын ыытылына 1980 сыллаах алтынны 15 күнүгэр дээрнэ бүтүрүгэ;

— фермалары сүөһү интэр кадрларынан хааччылыгыт, киниктер үлэлэрин уонна олохторун усулуобуйатын тупсарытыгыт, квалификацияларын үрдэттигэ ураты болзомтону уурарга.

СССР районнара уонна горкомнара, народнай депутаттар олохтоох Советтарын исполкомнара, профсоюзнай, комсомольскай органныр 1980 сыллаах үүмүү хомуурун өгөрөн таһаарылытын ситиһэр ички социалисти-

ческай куоталаһыкларын кээһиник тэнтитини хааччыларга;

— үүмүү хомуурун уонна тыа хаһаайыстыбатын бордодукталарын содоуопкаалаһыны ыытык кэмнэргэ хаһаайыстыбаларга общественнай айылыгы, культурнай-бытовой уонна медицинскэй хааччылыгыны сөптөөхтүн тэрийини хааччыларга;

— хас бирдии хаһаайыстыбара төрүөтү ыдыыты уонна тыһынаах истини мунууурун үрдэттигэ туһаайылыгыт комплекснай дьаһаллары ырытан өгөрөн олохтуурга;

— фермалары уунан, электросмергиланан уонна өттүгүн бастаада суох хааччылыгыт, сүөһү айылытын биэрини уонна ноһуому ыраастаанын механизациялыгыт, трансформаторнай подстанциялар уонна атында объекттар саахала суох үлэлээһиннэри бэлэмнэргэ ураты болзомтону уурарга;

— кыстыкка хааларылар сүөһүнү бүтүнүттү ветеринарнай чинчийини уонна сүөһүнү ырытыттан итисинэ туһата суох өлүүттөн сэрэтэр ветеринарнай-профилактическэй дьаһаллар комплекстарын ыытылына 1980 сыллаах алтынны 15 күнүгэр дээрнэ бүтүрүгэ;

— фермалары сүөһү интэр кадрларынан хааччылыгыт, киниктер үлэлэрин уонна олохторун усулуобуйатын тупсарытыгыт, квалификацияларын үрдэттигэ ураты болзомтону уурарга.

СССР районнара уонна горкомнара, народнай депутаттар олохтоох Советтарын исполкомнара, профсоюзнай, комсомольскай органныр 1980 сыллаах үүмүү хомуурун өгөрөн таһаарылытын ситиһэр ички социалисти-

ческай куоталаһыкларын кээһиник тэнтитини хааччыларга;

— үүмүү хомуурун уонна тыа хаһаайыстыбатын бордодукталарын содоуопкаалаһыны ыытык кэмнэргэ хаһаайыстыбаларга общественнай айылыгы, культурнай-бытовой уонна медицинскэй хааччылыгыны сөптөөхтүн тэрийини хааччыларга;

— хас бирдии хаһаайыстыбара төрүөтү ыдыыты уонна тыһынаах истини мунууурун үрдэттигэ туһаайылыгыт комплекснай дьаһаллары ырытан өгөрөн олохтуурга;

— фермалары уунан, электросмергиланан уонна өттүгүн бастаада суох хааччылыгыт, сүөһү айылытын биэрини уонна ноһуому ыраастаанын механизациялыгыт, трансформаторнай подстанциялар уонна атында объекттар саахала суох үлэлээһиннэри бэлэмнэргэ ураты болзомтону уурарга;

— кыстыкка хааларылар сүөһүнү бүтүнүттү ветеринарнай чинчийини уонна сүөһүнү ырытыттан итисинэ туһата суох өлүүттөн сэрэтэр ветеринарнай-профилактическэй дьаһаллар комплекстарын ыытылына 1980 сыллаах алтынны 15 күнүгэр дээрнэ бүтүрүгэ;

— фермалары сүөһү интэр кадрларынан хааччылыгыт, киниктер үлэлэрин уонна олохторун усулуобуйатын тупсарытыгыт, квалификацияларын үрдэттигэ ураты болзомтону уурарга.

СССР районнара уонна горкомнара, народнай депутаттар олохтоох Советтарын исполкомнара, профсоюзнай, комсомольскай органныр 1980 сыллаах үүмүү хомуурун өгөрөн таһаарылытын ситиһэр ички социалисти-

ческай куоталаһыкларын кээһиник тэнтитини хааччыларга;

— үүмүү хомуурун уонна тыа хаһаайыстыбатын бордодукталарын содоуопкаалаһыны ыытык кэмнэргэ хаһаайыстыбаларга общественнай айылыгы, культурнай-бытовой уонна медицинскэй хааччылыгыны сөптөөхтүн тэрийини хааччыларга;

— хас бирдии хаһаайыстыбара төрүөтү ыдыыты уонна тыһынаах истини мунууурун үрдэттигэ туһаайылыгыт комплекснай дьаһаллары ырытан өгөрөн олохтуурга;

— фермалары уунан, электросмергиланан уонна өттүгүн бастаада суох хааччылыгыт, сүөһү айылытын биэрини уонна ноһуому ыраастаанын механизациялыгыт, трансформаторнай подстанциялар уонна атында объекттар саахала суох үлэлээһиннэри бэлэмнэргэ ураты болзомтону уурарга;

— кыстыкка хааларылар сүөһүнү бүтүнүттү ветеринарнай чинчийини уонна сүөһүнү ырытыттан итисинэ туһата суох өлүүттөн сэрэтэр ветеринарнай-профилактическэй дьаһаллар комплекстарын ыытылына 1980 сыллаах алтынны 15 күнүгэр дээрнэ бүтүрүгэ;

— фермалары сүөһү интэр кадрларынан хааччылыгыт, киниктер үлэлэрин уонна олохторун усулуобуйатын тупсарытыгыт, квалификацияларын үрдэттигэ ураты болзомтону уурарга.

СССР районнара уонна горкомнара, народнай депутаттар олохтоох Советтарын исполкомнара, профсоюзнай, комсомольскай органныр 1980 сыллаах үүмүү хомуурун өгөрөн таһаарылытын ситиһэр ички социалисти-

ческай куоталаһыкларын кээһиник тэнтитини хааччыларга;

— үүмүү хомуурун уонна тыа хаһаайыстыбатын бордодукталарын содоуопкаалаһыны ыытык кэмнэргэ хаһаайыстыбаларга общественнай айылыгы, культурнай-бытовой уонна медицинскэй хааччылыгыны сөптөөхтүн тэрийини хааччыларга;

— хас бирдии хаһаайыстыбара төрүөтү ыдыыты уонна тыһынаах истини мунууурун үрдэттигэ туһаайылыгыт комплекснай дьаһаллары ырытан өгөрөн олохтуурга;

— фермалары уунан, электросмергиланан уонна өттүгүн бастаада суох хааччылыгыт, сүөһү айылытын биэрини уонна ноһуому ыраастаанын механизациялыгыт, трансформаторнай подстанциялар уонна атында объекттар саахала суох үлэлээһиннэри бэлэмнэргэ ураты болзомтону уурарга;

— кыстыкка хааларылар сүөһүнү бүтүнүттү ветеринарнай чинчийини уонна сүөһүнү ырытыттан итисинэ туһата суох өлүүттөн сэрэтэр ветеринарнай-профилактическэй дьаһаллар комплекстарын ыытылына 1980 сыллаах алтынны 15 күнүгэр дээрнэ бүтүрүгэ;

— фермалары сүөһү интэр кадрларынан хааччылыгыт, киниктер үлэлэрин уонна олохторун усулуобуйатын тупсарытыгыт, квалификацияларын үрдэттигэ ураты болзомтону уурарга.

СССР районнара уонна горкомнара, народнай депутаттар олохтоох Советтарын исполкомнара, профсоюзнай, комсомольскай органныр 1980 сыллаах үүмүү хомуурун өгөрөн таһаарылытын ситиһэр ички социалисти-

ческай куоталаһыкларын кээһиник тэнтитини хааччыларга;

— үүмүү хомуурун уонна тыа хаһаайыстыбатын бордодукталарын содоуопкаалаһыны ыытык кэмнэргэ хаһаайыстыбаларга общественнай айылыгы, культурнай-бытовой уонна медицинскэй хааччылыгыны сөптөөхтүн тэрийини хааччыларга;

— хас бирдии хаһаайыстыбара төрүөтү ыдыыты уонна тыһынаах истини мунууурун үрдэттигэ туһаайылыгыт комплекснай дьаһаллары ырытан өгөрөн олохтуурга;

— фермалары уунан, электросмергиланан уонна өттүгүн бастаада суох хааччылыгыт, сүөһү айылытын биэрини уонна ноһуому ыраастаанын механизациялыгыт, трансформаторнай подстанциялар уонна атында объекттар саахала суох үлэлээһиннэри бэлэмнэргэ ураты болзомтону уурарга;

— кыстыкка хааларылар сүөһүнү бүтүнүттү ветеринарнай чинчийини уонна сүөһүнү ырытыттан итисинэ туһата суох өлүүттөн сэрэтэр ветеринарнай-профилактическэй дьаһаллар комплекстарын ыытылына 1980 сыллаах алтынны 15 күнүгэр дээрнэ бүтүрүгэ;

— фермалары сүөһү интэр кадрларынан хааччылыгыт, киниктер үлэлэрин уонна олохторун усулуобуйатын тупсарытыгыт, квалификацияларын үрдэттигэ ураты болзомтону уурарга.

Бэс ыйын 1 күнү — Мелноратор күнү

СИР—БЫЯАН ТӨРДӨ

соснай стандардар, ардактатар устаноскалар өрөмүөннэрин ситэтэ суох ыытыгыт. Биллигини туругунан республикада барыта 68164 гектар сиргирдиллэр, ол иһигэр ардактатан сиргирдиллэр 10764 гектар көртүсөһү уонна оҕуруот аһын, 7538 гектар хоһуа уонна мэтчирсэ сирлэрэ, 48863 гектар халытылган сиргирдиллэр сирдэр бааллар. Итин таһынан совхозтар 180 тыһ. тахса гектардаах хоһуалара тупсарыллан оҕобулуна, 38 тыһ. тахса гектардаах тыа соһон бааһынара табыста.

Мелнорация ПМК-тыгар Анастасия Брыжолова саһаар, туурт сийлиһээтэ сиргирдиллэрттан 200 гектардаах хоһуу арбагыт. Хоһууа биллигини туругунан бирдэ. Мелнорация рабочайдара соруудагарын ид аһын саһаар талоролор.
Сийлиһээтэ: А. Брыжолова үрдүк кэмнэргэ.
П. Овонеников фотота.

Стр—бийиги баайыт. Бийиһэ үчүгэйдик өгөрдоххо, нүөлөүтэхха, уобуртахха эрэ үрдүк үүмүүтү ыытыкка сөп. Бийиги оройуоммутугар бийиһа хоһууна тордүттөн тупсаран өгөрүү 84 гектарга, тыһык бааһынара соһоһуу 527 гектарга ыытыллыытыра. «Сельхозхимия» хоһоһууга 2600 гектарга минеральная уобурдууну киллэрэхтээх. Сирн мелнорациялаһын программатын олохтоониллэрингэ бырайыактылар-чинчийэр терилтэлэр улахан оруоллаахтар. Комплэр үчүгэй хааччылыгылаах бырайыактары өгөртуур абзаһытээхтөр. «Якутпроводхоз» уонна «Дальгипролем» институттар Саха сириниһээтэ биллэрлэрэ бу өттүгүн быһаарылар толорор эрээрилэр, бийиһээ кытта биллэр элбэх итэһестэрдээхтэр. Холобура, геология мелтөхтүк чинчийиллэр, тутуу үлэттөн төрийн салаата, технология чааһа ситэтэ суохтук оҕоһууллар. Ол содулулар бааһынара анаан соһоммут сирдэр түһэн хаалыытыра, бырайыак-смета докумуоннара тутуу бэрэр кэмнэргэ хат-хат оҕоһуулан сыһаа үрдээһинэ, объектары тутуу быһаарылыгыта тахсааллар. Мелнорациянай тутуу бийигин баар технологиятылар тутар үлэ үгүс цикллэрин механизациялаһын боһуруоһа быһаарылда иллик. Сирн хаһар техника сүрүн өтө кыһыны туран тахсар эбэтэр дуона суохтук туһаныллар.

Ирбэт төһөөс Саха сирин усулуобуйатыгар мелнорация уратылары баһаарылаа улахан оруо-лу наука ылар. Ити боһуруоһа бийиһээ биллигин быһаарылда иллик. Итин иһээк ирбэт төһу үөрөтөр институт, ТХССНЧД уонна Гидротехника итиннэ мелнорация Москуватаағы институтта мелнорациянай үлэни ыытылыгы сорох көмөлөрү өгөрөллөр. Якутскайга гидротехника уонна мелнорация Сибннрдеэри научнай-чинчийэр институтун оһуһуулаа стандартта тутулар.

Сиргирдиллэр уонна куурдуллубут сирдэри көдүүстээхтик туһаныла сүрүн усулуобуйатыннэ техническэй өттүгүн сөһө туһаныы, хансааллары, быһыттары, дамбалары уонна гидротехническэй тутуулары кэмнэргэ быһаарылаахтык өрөмүөннээһин буолар. Бу өтө бийиһээ кыһытарбат. Ыдылыгыт на-

Итиннэ мелнорация Москуватаағы институтта мелнорациянай үлэни ыытылыгы сорох көмөлөрү өгөрөллөр. Якутскайга гидротехника уонна мелнорация Сибннрдеэри научнай-чинчийэр институтун оһуһуулаа стандартта тутулар.

Итиннэ мелнорация Москуватаағы институтта мелнорациянай үлэни ыытылыгы сорох көмөлөрү өгөрөллөр. Якутскайга гидротехника уонна мелнорация Сибннрдеэри научнай-чинчийэр институтун оһуһуулаа стандартта тутулар.

Сарсын — Ово көмүскэлин аан дойдутаабы күнэ

БИҢИГИ ИННИКИ КЭСКИЛБИТ

Биһиги дойдубуттар ово уойна ийэ тусгарыгар бүтүүн нуруот, государство кыһаналлар, санаттан сага боччумнаах дьаһаллар ылдылаллар. Биһиги оҕолорбут дьылдаларын туһугар кыһамныһы аан дойдуга үрдүнэн эйэ иһин охсуһууну кытары быстыспаттык сибээстибит. Ол иһин хаануруу Коммунистическай партиябыт, Советскай правительствобыт эйэлээх тас политикаларын не сүрэхпиттэн өйүүбүт.

Кыһамныһыты ууран үлэтир. Кырачааннары иһиги сүрүн болломтотун билгини нуучча тылыгар үөрэттигэ, оҕолор улуу нуучча тылын сагалар дьовурдарын сайыннарыһыга уурабыт. Биһиги опыттаах интэриэччилэр А. А. Турантаева, А. П. Оконешникова, техникумуну Д. Е. Дьячковская, В. А. Сивцева уо. д. а. курдук киэн туттар дьоннордоохпут. Детсадтыгыгар оҕолорбут төрөптүгэр улахан көмөнү оҕороллор. Ордук Козловтар, Сивцевтар, Поповтар, Евграфовтар уо. д. а. элбэхтик көмөлөһөллөр.

лективтарыгар курдук, биһиги да быһаарылла илик болупуруоста р д а а х п м т. Олортон саамай улаханнарынан детсад дьэтин туһунан болупурус буолар. Дьэбит кыра уонна сыл ахсын уутуйар. Быһык саас ордук улаханник уу млла, онон балаһааныһыбыт өссө уустугулар. Итинни учуоттаан, оройуон киһини элбэх ахсааннаах кыракый гражданнырын тустарыгар детсад дьэтин сагалардан тутууга уолдыаста дин санаһыбыт.

М. ФЕДОТОВА, 3 №-дээх детсад сибидиессэйэ.

Утуо суобаска-майгыга, билингэ-көрүүгө күннэгэ уһуйааччынан биһиги үс оҕолорбут киһилэр иккэ дьылларэ—оройуон киһиннээҕи деткомбинат буолар. Манна бөртөөхэй интэриэччилэр үлэтиллэр. Киһилэр хас сарсыарда ахсын оҕолорбутун үөрө-көтө көрсөн, бүөбүйдии кээлаллар. Киһиэ дьэбитигэр бары мустаммыт күннээҕи солуммутун үлэстэбит. Ордук элбэх сөмүһүннээх оҕолорбут буолааччылар. Хоһооннорун мралалрын, көлөсөннэрин, үтүкүүлэрин барытын төрөтбөһү үөрүү-көтүү бөҕө буолара ама хайа ийэ, ага сүргөтин көтөхпөт буолуой!

УТУО ДЬОНҔО

Ийэххэ сөбүт?, педагог Дьячковская П. Е. «Одону таптаан иһиги», воспитателлар Чичигинарова М. И. «Дьэи көргөн микроклинмата», Максимова З. Н. «Ово музыкальнай дьовурун сайыннарыһы», о. д. а. араас темаларга төрөптүгэр лекциялары аахтылар. Выраһыһык ахсын оҕолорбут концерт көрдөрөллөр. Быһыл ийэлэргэ, ара-

ларга анаан конференция тарыллыа. Оҕолорбут детсадка араас дьовурга үөрөһүлэр, сырыы айы санаттан-сага оҕолорбутун көрөн үөрөбүт. Ол барыта улахан кыһамныһыттан, сыра-лаах үлэттэн тахсар. Онон биһиги деткомбинат бары үлэтиригэр кырачааннар-бөт тустарыгар кыһамныһаарын иһин иһиги махтаабытын этэбит.

Вангантаевтар көргөттөрө.

Одбулууннаабы детсад (сэбидиессэй М. Н. Илларионова) 70-ча иһигилээччилээх. Кырачааннар манна үлэни таптым уласталлар, дьыһа-уокка көмөлөһө үөрөннөлөр. Снимокка: воспитатель А. Е. Макарова оҕолору кытта дьариктанар. П. Оконешников фотота.

Оскуола олобо БАСТАКЫ ЭКЗАМЕННАР

Ахсын кылааһы бүтэрээччилэр маннайгы экзаменнарын туттардылар. Выпускниктар сага тылыгар уонна литературатыгар бэйэлэрин биллилэрин, дьовурдарын көрдөрдүлөр.

ОДБУЛУУН

Оскуоланы бүтэрээччи экзаменнарын бары ситиһиннээхтик туттардылар. Киһилэр үгүстэрэ сочинениеларын тематынан С. С. Ефремов «Илиби» драматыгар коммунист, кыһыл командир Бадрич образын арайыһыны талдылар. Суругунан үлэ түмүгэр Снега Петрова грамматика уонна литературага «5» сыаналары млла. Оттон Наташа Артемьева, Мотя Дьыдаева, Настя Яковлева уо. д. а.—барыта 8 үөрөнээччи хаачыстыбада суруйла.

МЫНДАБААҢЫ

Амма орто оскуолатын ахсын кылааһын (классрук Т. А. Егорова) 24 үөрөнээччилэрэ бука бары

маннайгы экзаменнарын туоратылар.

Выпускниктартан 14-рөһүлэр «4» уонна «5» сыананы ылдылар. Оттон үүерт үөрөнээччи икки сыаналара иккиэн «5»-тэр. Киһилэр ортолоругар оскуола бөһүөтү үөрөнээччигэ, чулуу спортсменка Лида Попова баар.

П. КАЛАЧЕВ, ХАЙАХСЫТ

Учуутал М. Д. Дьячковская салайар ахсын кылааһын 14 үөрөнээччилэрэ бука бары сага тылыгар сочинениеларын ситиһиннээхтик суруйдулар.

Выпускниктар 71,4 бырыһыаннара «4» уонна «5» сыаналары ылдылар, икки оҕо «5» сыанана туттардылар. А. ДОРОФЕЕВ.

көһөрүллэн иһэллэр. Онон сага объекттар бырайыактарынан, тутууларын уонна туһанылыһыларын тупсарыһыны сэргэ урукку тутууларын сагалардан оҕоруу соруга түрөр. Биһигиэхэ оҕоһулуубут сирдэри туһага таһааран иһин саамай кыалдыбат болупурус. Солуммут сонуктарбыт, оҕоһулуубут культурнай мөчирэнирбит уһун кэмгэ туһаны биэрбөттөр.

уутун таһыма генплан быһыһынан 170 м буолуохтаах. Чугаастаабы көмгө шлюс-регулятордары тутан, сифоннары элбэти олордуталаан күөлэр, үрэхтэр ууларын таһымын эрдэттэн сөбүлээн тутар үлэ ыһтылаабыта.

Мелиорация тарилгөлэрин уонна совхозтар иһинилэригэр бу салаада баар итэвэстэри түргэнник туоратан сирэ оҕоруу хаачыстыбатын тосту тупсарымы, былааннамыт үлэлэри болдохторугар бүтөрүн иһин уонна үрдүк көдүүс-төөхтик туһанымы соруктара тураллар.

В. МАКАРОВ, тыа хаһаайыстыбатын управлениетин мелиоратор инженерэ.

Ыам ыйын бүтүүтүгэр ХНТ Генеральной Ассамблеятыгын быһаарыһытынан аан дойдута бүтүмүтүгэр Африка содуруу өтүн нуруоттары охсуһууларын кытары биир санааланы идиэлэтэ буолан ааста.

Ол быһыы САР уонна Намибия нуруоттара бэйэлэрин босхолоһууларын иһин охсуһууларга күһүрбүт кэмгэр ыһтылаһына.

Африка, дьэте соҕору-таадыта Африка содуруу африканской националь-най конгресһин (АНК) генеральной секретара Альфред Нэо, бэйэтин исторической соругун — бэйэтин сиргэр империализм колонналь-най систематын толору суох оҕорууну олоххо киллэрингэ ыкса тийээн кэллэ. Патриотической күүстэр салааталарынан тутууга суох буолууну ситиспит Замбабве нуруотун кыһыһыта колониализм империализм уонна расизм позицияларыгар бүтүмүтүгэр, Африка содуруу өтүнээҕи расистскай-колониальнай бэрэдэктэргэ биллэр-көстөр охсуунан буолла.

Көһүкүн идиэлэлэргэ Йоганнесбургта, Кейптаунга уонна САР атын куораттарыгар бары расалар үлэтигэрэ итиги-нэ ыччаттара апартеид сидын систематын утары маасабай турунуу-лара тохтообот. Политическай хаайыһылаахтары, чуолаан АНК лидердэригэр биирдэстөрүн Н. Манделаны, босхолоур иһин хамсааһын кэһиэр, «Бу хамсааһын уруг иһин-лиһингэ ханык эрэ бал-тарээ сыл анараа өттү-гэр санымы да барыһыла-бах кини аранатын көп-тэ»,—дьэте Содуруу Аф-рика биллилээх журна-лыга Дж. П. Серфонтейн. Расистарга ыарахан быһыы-майгы киһилэр

КЫАЙЫҔА ЭРЭЛЛЭЭХ

былдыан олоһор Намибияларыгар эмгэ үөскэ-тэ Франс пресс агенство онно бара сыһыһыбыт корреспондента П. Жаски аныгыһы байыаннай техниканын сөбидэммит оккупационнай сэркилэр содуруулуу-арваа Аф-рика нардоннай теритри-тиги (СВАПО)—Намибия нуруота биллэр салайаач-чытын байыастарын ох-

державаларын ыһыһыла-рынан претория Уолфинг-Бей дьэи Намибия пордун аһиксэммааста оҕу бы-регнотта НАТО байыан-най базатыгар кубулу-тарга былааннаһаллар. Бэйэлэрэ быһааналла-рын туһугар содуруу-аф-риканскай расистар «кым-нымы уонна биримшик» тактикатын тутталлар. Биир өттүнэн, САР-да

Аан дойду тематыгар бэсидэ

сууларыттан улам элбэх сүтүтү көрсөллөр дьэи биллэрэгэ күһэлиһэ.

Расистскай-колониаль-най салаатта тобохторун быһыһылар сымалыан ар-ваагы державалар, бастатан туран АХШ, САР-ы уонна Намибияны «бө-йөһүлэрин тыһин интэриэ-стөөх» зоналарыгар кил-лэрдилэр. Империализ-тар «бэйэлэрин интэриэ-стэрин» бастатан ту-ран ити икки дойду айыл-баларын байыһы салгыны хоро таһыһы аараллар. Апартеид государствола-рыгар уйаларын балтар-таһыһында кэригэ аме-риканскай уонна англи-скай фермалар иһингэ баннар туттубуттара биллэр. САР-тан Холбо-һуктаах Штаттар мине-раллар 37 көрүгүнэрин тийэһэллэр.

Претория баһыһыктара арваанылар көмөлөрө суоҕа буоллар киһилэр империалара дебенгүк суулуохтаадын аһаастык биллиһэллэр. Раси-сттар соҕоһоохтарынан пекиньскай салаатта эмгэ буолар. НАТО стратегга-ра САР Атлантикада уонна Индийскай океан-га арвааныларга тирэх буолар оруолун улам аһаастык биллэр буолан иһэллэр. НАТО

араас бистөөх фашист-скай тарилгөлэр үөскэ-тиллэллэр, сойуолааһыны күһүрөр, милитариза-ция урут биллибэтэх кэмэһинэн ыһтылар. Бэйүстаннары—олохтоох иһилиһингэ атын сирдэ-ри кытары сибээһин бы-һар территориялары—тэ-рийтэдиригэ тиэтэйлэр, ол түмүгэр 20 мелуһүөн-тэр таһа африканецтар бөйөһүлэрин төрөбүт дойду-ларыгар граждандствола-рыттан каталлар. Атын өттүнэн, расистар афри-канецтарга «конститу-ционнай уларыта тутуу-лары» эриһэрэллэр, оло-р, расовая атаҕастаһык не дьэтиги уларыппакка ту-ран, арваагы пропаган-дистар Содуруу Африка-да «либерализация» уон-на «гуманизация» туһу-нан дойдохтууларыгар кмаады үөскэтэллэр.

Билигин быһыһы-май-гыга Африка содуруу өттүн патриоттара бөйө-лэрин көһүл уонна ки-һилин быраап иһин охсу-һууларын эйэ уонна кү-түтүл суох буолуутун иһин уопсай охсуһууттан араарбаттар, ол эбэтэр САР фашистскай режимэ —иһи ыаллыгы государ-стволары утары сөбидэ-нилээх провокациялар, бары бүтүүн эйэсэ суо-

һуур байыаннай уонна атомнай бөлөһүннэллэр.

Африка колониализм-тан толору босхолоһуу-тун дьобуһунаах факторын аан дойду урдуһун биир саһаалаһыа, про-грессивнай уонна социа-листической дойдулар, бастатан туран СССР, өт-түлэригэр баһаарыһы өйөбүл буолаллар. «Аф-рика государстволарын нуруоттара Советскай Со-юзка киһи националь-най босхолоһуулаах охсуһу-ну калбага суох өйө-һүлүн уонна континент колониалтан таһыһыта киһини дьэи сыһарыһа-рыгар сүһкөн кылаатын иһин махтааһахтар,— дьэте Сьерра Леоне пре-зиденэ С. И. Корона.— Африка государстволары үгүс өттүлэрэ ту-тулуга суох буолууну сити-һинилэригэр усулуобуйа-ны, чуолаан, Советскай Союз көмөгө үөскэппитэ».

«Улуу Ленин кэригэ-рин утумнаахтык олох-хо киллэрэн, Советскай государство Африка ну-руоттара колониализм утары, расизм утары босхолоһуулаах охсуһуу-ларын иһиниктин даҕа-ны өйөбө»,—дьэи ген-лэр ССКИ КК Генераль-най секретара, СССР Верховнай Советын Пре-зидиумун Председате-ла Л. И. Брежнев Африка босхолоһуутун күнүһүн сибээстээн Африка госу-дарстволарын уонна ну-руоттары эрдэлээһин-гэр.

Көһүкүн сүүрбө сыһа Африка континенттар таһыһыбыт соһтиелэр Африка нуруоттары исторической оптимизма-рын, киһилэр расиһтан уонна колониализмтан толору быһааннаһыла-рыгар эрдэлэрин төртүһүн буолаллар.

В. КОРОЧАНЦЕВ, (ОСТА)

АНЫ ОЛИМПИДАНЫ КУУТЭБИТ

Соторутаарыта Москвада түмүктөмнү СССР ко-
вул тустууга чемпионатыгар Чуралчытаары оро
спортивной оркуолатын тренери, СССР спордуи

мааст. ра Р. В. Неустроев баран кэлэ. Вүгүн Ро-
ман Васильевич Союз саамай улахан түһүгөтүн
туһунап килеелени бичээттинбит.

Тустуу Олимпий-
ская ооньюуларын
ооньюуларын
Москвада сана
тустуулубут «Дина-
мо» спортивной
комплексин саалатыгар
тылгына. Көбүргө дой-
ду чулууттан чулуу 180-
ча бөдөстөрө тадыстылар.

ханышымылара тарта.
Иккин атын утарылы-
лапчылыраттан лаппа
урдук кылаастахтара
ининки тустууларын
нестүбүтэ. Корнилавка
арай бийиги И. Зырянов-
ичт эре улаханык ута-
рылашыта.

Күрөхтөмнү туһунап
хайыаттарга сурулубу-
тунун онно дохтобокко,
нин саха тустууктара
хайдах кытыбыттарын
туһунап бөйм билэрбин
көпсөн.

Бу байаарылаах фи-
нальнай көрсүүү ин-
ниэ кизе Казахстан-
тан тренер байыыттын
күлбит бийиги биер аа-
тырбыт тустууктун А.
Иванов Ромалын суб-
леспиттэр. Виллерин
курдук, Рома Корни-
лаевтын урут үс төгүл
көрсүһөн иккинэ хотто-
рон, биридэ кызыан ту-
рар. Ону үчүгөйдик ыры-
тан баран Роман наар
атаакалаан хоттортобу-
тун бөдөстөбөттөрө. Ол
инин, Александр субөт-
нэн, бу сырлыга кезең
сылдан тустарга бы-
наарыт эдилэр.

Роман Дмитриевич кү-
рөхтөмнү ининэ көрсү-
бүппүт. Кини чемпионат
эре ининэ триплээн
дларыга ептэте суодун
туһунап ептэте. Ол да
ини бастакы икки эр-
гирез хапышымыларын
ыараханык кылаптыта.
Онно Россия уонна Уз-
бекистан маастардара
Дмитовы итинне Ибра-
гимовы лаппа байыла
тутан кыйыталаабыта.
Уһус эргирге ЦСКА-га
бийэгэ эргийэр уола Ив-
нокентий Зыряновы
ыраастык уурла. Төрдүс-
кө эмиэ бөйтөн биер
дойдулаадык Г. Хрис-
тофоровы ыраастык
хотто.

Бастакы периодка
Киниротторин кытта
Ромада сэрэтин биерил-
лэр. Сотору Корнилав
элаха кийрон 1 очколу
ылар. Утаакы буолбат,
Ромада икки сэрэтинни
огороллор. Онно сын-
ыланга 3:0 Корнилав
туһагыгар тахсаллар.
Иккинэ периоды Рома
арый актиннайдык са-
ралыыр. Ол эрэри ки-
һитэ алахтаан эмиэ 1
баллы сүүйэр. Рома ба-
зынааныта уустугурун
эрэрин биллэрбэккэ сал-
гылы кириер. Сотору ки-
һитин атадытан илан 1
балла түһэрэр уонна
чыпчылыык тургөк
«накатван» эссе 2 очко-
ну ылар.

Көрөөчүлөр да, тре-
нердэр да улахан өөл-
домолорун саамай чап-
чыкы байааныга Союз
уонна аан дойду даданы
икки бастык бөдөстөрө,
спорт үтүөлөөх маастар-
дара С. Корнилав
итинне бийиги Ромабыт

Уһус эргирге тустуу
сылдырыхайар. Иннира-
тинаны сыһыа Рома
ылан барар. Биер түгө-
гө кини атаха кийрон
ордөгүнэ Корнилав «пе-
реводтан» кинигэр
тахсам бала ылар. Рома
ылаабыта көстүбөт. Ка-
зеңо сылдан атаха тү-
һөн очко ылар. Тустуу
бүтөрө 30-ча сөкүүндө
хаалытын кини Корни-
лав эмиэ атаха кий-
рэр. Рома есөнө кийте
кинн атадык кууһан ба-
ран олдор. Ол олордо-
дуна Рома бийегин тап-
тыыр албайы, «обрат-
найы», туттан утары-
лаааччытын 2 балла тү-
һэрэн көрсүһүнү 6:5
ахсааныан хотор.

Бу кийренини көрө
олорбут СССР государ-
ственной тренери А. М.
Дикин Роман солтоох
тактиканы тутуспутун
хайаабыт уонна «Кини
саныгар төбөлөөх буо-
лара кыра, онно ессе мэ-
йни баар буолуон наада-
дыбит.

Олимпиадага ким ки-
рэрин туһунап бийигин
чопчу этэр кыалдыбат.
Рома бийэгэ саныгары-
на, ону аны тренердэр
эре быһаарыахтаахтар.
Корнилав кыранысса
таһынаады тустууктары
барыларын лаппа кы-
йарык, аан дойду икки
кэнниэ чемпионаты-
гар субуруччу бастабы-
тын болортово ылаха-
тарын сөп. Оттон Рома
бийиги опыта, муударай
тактикага, бийыгы
кыйымыта уонна олим-
пийскай циклга үчүтөй
бөлэмэ учуоттаныага.

ЧЕМПИОНАККА А.
Диодоровы күөмэйэ
ыладыбытынан тренер-
дэрэ туһунурбатылар.
Рома ээринин, уол бил-
лэрдик эбиллибит, ды-
рыкка кинини даданы,
Корнилаевы даданы ба-
һыйтаһыра үһү. Онно
эустубута буоллар, хар-
тынааны уларыттан сөп
эте диэте.
57 ке-һа бийиги биер
дойдулаахпыт, Чакыр
ыччата Егор Старостин
бийегин кыагынан ба-
лачча үчүгөйдик туһун-
на Кини хас да между-
народнай кылаастаах
маастары кэннигэр хаал-
ларан алты, мистэлни-
на Итинин кини между-
народнай кылаастаах
спорт маастарын нуор-
матын толоруута бастакы
баллы ыла.

ПАВЕЛ ПИНИГИН тус-
туутун туһунап аа-
дыаччылар билэр бу-
луохтаахтар. Бу сырлы-
га кини 74 ке-һа дизи
ыйааныга күүһүн хо-
лоно.

Бастакы түөрт эргир-
ге Дзгоев, Пономарев,
Тузенов уонна Волков
дин маастардары эрл-
лээхтик хотуалаата. Ве-
нис эргирге сыннына.
Оттон олимпийскай пу-
тедка итин биер сүрүн
утарылаааччытын, Ев-
ропа призерун Г. Мака-
сарашвилины 6:4 ахса-
нынан хотто.

Финалга Москва эдэр
бөдө Эльбрус Кароев-
тын көрсүөтө.
Бастаан Байбалга кө-
дө суох тустар дин сэр-
этин огордулар. Оттон
Кароев атахтаан «Аднөв

кыраны» туттан 2 оч-
кону сүүйэ. Ити кэнни-
төн Байбалга куруубай-
дык тустарын инни эмиэ
сэрэтин биердилэр. Онно
бастакы период 4:0 Ка-
роев туһатыгар түмү-
тэнэр.
Сыннылан кэнниттен
Байбал «ныроктан» 1
очкону ылар. Ону Кароев
атахтаан төнүннөрөр.
Аны Байбал атахтыыр,
очко сүүйөр. Салгыы тус-
тууга Кароев сэрэтиллэр.

Уһус периодка Кароев
эмиэ атаха туһан балл
сүүйэр. Ити кэнниттен
туста сылдан Байбал
ийегин кэннигэр тах-
сан умса оксоот «на-
каттыыр». Онуоха судья-
лар иккиннэргэр ик-
кини баллы биердилэр.
Онно 7:5 ахсаанынан Ка-
роев хотон СССР чем-
пионун автын аан бас-
таан ылар.

«Байбал бу күрөхтө-
һитэ тустууга улахан
быһаарылаах буолуо»
дэбитэ чемпионат ин-
ниэ Р. Дмитриев. Тус-
туу кырдык наһаа ты-
гыйылаахтык барда.
Дьомо Байбал тустар
стилин биллэлэрэ бөрт.
Онно сүүн-садын алба-
ны огорторботтор, үкүсү-

төр тутта сыдыаллар
Уопсайынан, уруктустар
тийбөттөк туһунна. Ба-
йэгэ утарылаааччыла-
раттан көрүүнүн кыра
курдук эрэри, күүһүнэн
солчо-бачча байытар-
бата. Адылар куруубай
сустук тустуулары сы-
рыта.

Бийэгэ санаага бөдөх,
Олимпиадага кийрэр
ини дьулууга улахан.
Кароев нуруоттар икки
ардыларынаады түһүл-
гэлэргэ тустубут опыта,
ситиһинте сэмэй. Онно
Байбалга эрл баар кур-
дук.

ЧЕМПИОНАТ чакчы
үрдүк таһымнаахтык
барда. Хас байанын ах-
сын уһулуучу тыта-
һынаах хапышылар
буолулар. Ону көбүр
аатырбыт маастардара
В. Юкин, В. Алексеев,
И. Гайдарбекоев, А. Мат-
воев, Н. Петренко, М.
Харачура, Р. Ашурелиев,
П. Марта, И. Ярыгин, Л.
Тедиашивили уо. д. а.
хотторбуттара туһулуот
сөп.
Аны Олимпиаданы
күүтөбит.
Снимокка: Р. Дмитриев
(хаһаһа) уочареттаах
хапышыга.

Кэскиллээх быһыдар түһүлгэлэрэ

Ааспыт өрөбүл күнөр-
гө Дирингэ оройуон орто
оскуолаларын комп-
лекснай спартакиадала-
рын түмүктүүүр стартар
буолулар. Чөпчөк ат-
летикага, национальнай
ыстанылырга уонна во-
лейболга сөтө оскуола
хамандалара күөн кө-
рүстүлэр.

Чөпчөк атлетикага
биер тан күүстөөх сас-
таптаах Чуралчы орто
оскуолатын хамаандата
бастаата. Биринстээх
мистэлэри Хатылы уон-
на Диринг эдэр спортсмен-
нара ылабылар. Күрөхтө-
һини кээкэ кэскиллээх
быһыдар үүһүн эрлэлэ-
рин көрдөрдө. Кинилэр
ортолорулар Чуралчытан
дэгиттэр быһыдар Го-
ша Слепцов, Ира Филип-
пова, Диринтан Миша
Эверстов, Муғудайтан Ва-
ся Сивцев, Волугуртан
Наташа Игнатьева уо. д.
а. бааллар. Холобур, Го-

ҮӨРЭНЭЭЧЧИЛЭР КОМПЛЕКСНАЙ СПАРТАКИАДАЛАРА

ша Слепцов 100 м сүү-
рүүнү 12,0 сөк түмүк-
тэте, уһуну ыстанылыга
4 м 79 см тустэ, Ира
Филипова 1 м 20 см үр-
дүгү көттө, оттон Вася
Сивцев 400 м дистанция-
да 1 мүн. 04 сөк, бириэ-
мени көрдөрдө.

Национальнай ыстаны-
ларга Диринг үөрөнөч-
чигэ Миша Эверстов тэн-
ноонин булбата. Кини
кылымыга 34 м 82 см, ыс-
танага 32 м 62 см түһэн
бастаан, кубоаха 28 м
50 см көрдөрөн үһүс буо-
лан—үс көрүн түмүгү-
нүн оройуон чемпионун
латын ыла. Ол эрэри
хаманданан кыайыны
Саха АССР спордуи
маастара Д. Эверстов эр-
чийэр Хайахыт эдэр кы-
лыһыаттара ситиһилэр.
Кинилэртэн Володя Ми-
хайлов, Кетпа Адамса,
кыра уолааттарга трос-
борье кыайылаага Афо-
ни Дорозеев иннигини
албон эрөннэрэхтэрин
сөп. Эмиэ ити курдук,
Вася Аммосов (Муғудай),

Степа Алексеев (Чурал-
чы), Гена Быганов (Ха-
тылы) уо. д. а. кэскил-
лэхтэрин көрдөрдүлэр.
Спорт бу көрүгэр икки
мистэни дирингэр, үсү-
һү чуралчылар ылабылар.

Волейболга кыргыттар-
га ордук күүстөөх ха-
маанданы туруорбут Ди-
ринг оскуолага бастаата.
Оттон икки мистэлэм-
нит чуралчылар уола-
тара ордук ооньюуну
көрлөрдүлэр. Эмиэ ити
курдук, Амма орто ос-
куолатын кыргыттары
үчүгөй бөлэмнээх кыты-
нылар. Хамаанданан үһүс
биринтээх мистэте Ха-
тылы эдэр спортсменнара
титиһилэр.

Быйылы спартакиада
кыайылаагынан Чурал-
чы орто оскуолага буола-
да Киниттен 3 очконан
хаалан Хатылы иккис.
оттон дирингэр үһүс би-
ринтээх мистэлэри ыл-
дылар.

Е. ДЬЯЧКОВСКАЯ.

Бэһис, төрдүс төгүлүн

Оройуон адыс кылаас-
таах оскуолаларын спар-
такиадалара чөпчөк ат-
летикага, национальнай
ыстанылырга күрөхтө-
һиннэн түмүктөннө.

Чөпчөк атлетикага
ГТО многоборьестыгар
күрөхтөһигэ Чуралчы
1 №-дээх оскуолатын үө-
рөнөччилэрэ үчүгөй бо-
лэмнээхтэрин көрдөрдү-
лэр. Ол курдук, кини-
лэртэн 6 өвө чемпион
латын ылабылар. Быйла-
рин бөлөхтөрүгэр Эльви-
ра Саввина, Варя Мака-
рова, Настя Илларинова
уо. д. а., Хадаартан Ваня
Филипов, Одьулуунтан
Толя Колесов, Чуралчы
2 №-дээх оскуолатын
Петл Ефимов күүстөхтө-
ринин буолулар.

Эдэр спортсменнартан
ордук үчүгөй түмүгү Чу-
ралчы 1 №-дээх оскуо-
латын үөрөнөччилэрэ
Слава Тюнюрядов мө-
чиги 52 м быраан, от-

тон Варя Макарова 1 м
15 см үрдүгү көтөн көр-
дөрдүлэр.

Олимпийскай дистан-
цияда, 1980 м сүүрүүтэ,
С Илларионов (Чуралчы
2 №-дээх оскуолага)
кыайла.

Чөпчөк атлетикага
Чуралчы 1 №-дээх ос-
куолатын спортсменнара
бийыл бөһис төгүлүн
бастаатылар, иккинска—
Чуралчы 2 №-дээх ос-
куолага, үһүскэ—болто-
голор.

Национальнай мста-
пылырга Хадаар оскуо-
латын спортсменнара бы-
ыл төрдүс төгүлүн

кыайыны төрүүтүн бил-
дилэр. Кэскилэртэн Ваня
Филипов мстанага 8
туоска 21 м 47 см, кубо-
аха 17 м 78 см түһү-
тэлээн лаппа кыахтаа-
дын көрдөрдө. Оттон кы-
лымыга Толя Колесов
(Одьулуун) 32 м 56 см
түһүн чемпион латын
ыла. Хамаанданан ик-
ки мистэте одьулуун-
нар, үһүскэ чакырдар
тадыстылар.

Онно быйылы комп-
лекснай спартакиадага
Чуралчы 1 №-дээх ос-
куолатын спортсменнара
кыайдылар. Болтого ос-
куолага иккинска, хадаар-
дар үһүскэ тадыстылар.

Н. БАРАХСАНОВ.

Редактор **А. Е. ЧИЧИНАРОВ.**

Районо, профсоюз райкома, Чуралчы 1 №-
дээх адыс кылаастаах оскуолатын админист-
рацията учуутал Маркова Марфа Федоров-
на кини таптыыр балла, нуруот үөрөбүрүн-
түн туйгуна, Майа орто оскуолатын учуутала
ГАВРИЛЬЕВА БАРВАРА ФЕДОСИЕНА
уһун ыарахан ырытыттан өлбүтүнэн байыла-
рын диринг кутурфаннарын төрөрдүлэр.

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовый индекс 678700, Чуралчы с.,
Карл Маркс уул., 12, ТЕЛЕФОННАРЫБЫТ: редактор—21-395, отделар—
21-495, уолсай—21-505.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чуралчинского
районно КНСС и районного Совета народных депутатов
Якутской АССР.